

A NEW YORK-I FILHARMONIKUSOK ÚJ KALANDJAI. Alan Gilbert, az első New York-i a zenekar élén, már azzal eltér az eddigi zeneigazgatói szokástól, hogy a közönség felé fordul, műismertetőket tart, mi több, a kamarakonzerteken hegedűjével beül a muzsikuskok közé.

ÁTADTÁK AZ OPERAHÁZBAN A KOMOR VILMOS- ÉS MÁRK TIVADAR-EMLÉKPLAKETTET. Bartal László karmester kapta idén a Komor Vilmos-emlékplakettet, Jánoskúti Márta jelmeztervező pedig a Márk Tivadar-emlékplakettet vehette át kedden a Magyar Állami Operaházban. Az ünnepségen olyan zenekari művészeket is köszöntöttek, akik 25 éves operaházi tagságukat ünneplik: Mohai Éva, Temesváry Ágota, Danyilova Galina, Feitl Ágnes és Nagy Béla hegedűművész, Újszászi István brácsaművész, valamint Czentnár Dezső kürtművész

KÓRHÁZBA KERÜLT CLAUDIO ABBADO, ezért a milánói operaházban egyelőre elmaradtak a várva várt június 4-i és 6-i koncertek, amelyekkel a világhírű olasz karmester közel negyedszázad után visszatért volna a La Scalába. A rákbeteg karnagy német orvosa, Heinrich Josef Lübke közleményben jelentette be vasárnap, hogy a 76 éves mesternek be kellett feküdnie egy berlini kórházba „intenzív kezelésre” és további vizsgálatokra, amelyek két-három hétig is eltarthatnak, s Abbado csak ezt követően láthat újra munkához.

ERKEL FERENC-KIÁLLÍTÁS NYÍLIK A LISZT FERENC EMLÉKMÚZEUMBAN. Erkel Ferenc, a Zeneakadémia igazgatója címmel nyílt a 200 éve született zeneszerző életét és munkásságát, s az 1875-ben alapított intézmény élén végzett munkáját bemutató kiállítás a budapesti Liszt Ferenc Emlékmúzeumban.

GOLDMARK KÁROLY ZENESZERZŐ 180 ÉVE SZÜLETETT. A száznyolcvan éve, 1830. május 18-án született Goldmark Károly nem alapított irányzatot, nem volt merész újító, sem virtuóz előadó – „csak” az első világsikert arató magyar opera, a Sába királynője zeneszerzője, a XIX–XX. század fordulóján az Osztrák-Magyar Monarchia talán legnépszerűbb komponistája. A keszthelyi izraelita hitközségi kántor fia 20 testvérével együtt elképesztő nyomorban nevelkedett, elszigeteltségüket növelte, hogy magyar környezetben voltak német anyanyelvűek. Ilyen körülmények között az iskola szoba sem jöhetett, Károly még elemibe sem járt (így lett élete végén a budapesti Tudományegyetem díszdoktora.) Tizennégy évesen látott először zongorát, s kezdett hegedűórákra járni – ehhez télen-nyáron napi négy órát gyalogolt.

JÖN A FILHARMÓNIA KLUBKÁRTYA. Először bérleteseinek ajánlja föl többféle kedvezményt kínáló klubkártyáját a Filharmónia Budapest Nonprofit Kft., amely bemutatta nyári sorozatait és az ősszel induló új évad programjait. A koncertrendező nonprofit cég állami támogatása 2006 óta folyamatosan csökken, így fontos, hogy a jegybevételekre számítani tudjanak. A közönséggel való kapcsolat szorosabbra fűzését szolgálja az új klubkártya, amelynek tulajdonosai nemcsak a Filharmónia rendezvényeire vásárolhatnak kedvezményes jegyeket, de más zenei szolgáltatások igénybevételénél (például Hungaroton- és BMC-lemezek vásárlásánál, a Bartók Béla Emlékház vagy a Liszt Ferenc Emlékmúzeum látogatásánál) is engedményben részesülnek

KÉT ÚJ KÖNYV LAJTHA LÁSZLÓ ZENESZERZŐRŐL. Két új kötetet jelentetett meg Lajtha Lászlóról a zeneszerző hagyatékát gondozó Hagyományok Háza. Erdélyi Zsuzsanna Kockás füzet – Úttalan utakon Lajtha Lászlóval című könyvét és Solymosi Tari Emőke Két világ közt című interjúfüzérért kedden mutatták be Budapesten. „Hézagpótló munkákról van szó, hiszen reflektorfényt vetnek nemcsak Lajtha László életművére, hanem megvilágítják, milyen személyiség volt a XX. század kiemelkedő zeneszerző egyénisége” – hangsúlyozta a könyvbemutatón Hollós Máté zeneszerző, hozzátéve, hogy bár a kötetek között nincs átfedés, érdemes azokat együtt olvasni.

KISS IMRE, A MŰPA VEZÉRIGAZGATÓJA KAPTA AZ ISPA ÉLETMŰDÍJÁT. Kiss Imrének, a Művészetek Palotája vezérigazgatójának ítelték oda Zágrábban a három évenként kiadott életműdíjat a Nemzetközi Előadó-művészeti Társaság (ISPA) éves konferenciáján. A díjat egészségi okok miatt a szombat esti záró díszvacsorán a kitüntetett leánya vette át. A konferencia témája a globalizáció és a kulturális identitás kérdése volt. A méltatást Kovács Géza, a Nemzeti Filharmonikusok főigazgatója tartotta, akit 2007-ben választottak be az ISPA elnökségébe. A főigazgató kitért Kiss Imre munkásságának sokszínűségére, arra, hogy megalapította a Budapesti Tavasz Fesztivált, a Magyar Állami Operaház és a Vígszínház menedzserigazgatója volt, majd létrehozta a Művészetek Palotáját. Korát, nemzedékét megelőzően igazi művészeti menedzserként dolgozott és dolgozik ma is – jelentette ki Kovács Géza.

KOCSIS ZOLTÁN KONCERTJE A NEMZETKÖZI GYERMEKMENTŐ SZOLGÁLAT JAVÁRA. Sólyom László köztársasági elnök köszöntötte születésnapjára koncertje után Kocsis Zoltán Kossuth-díjas zongoraművészt, a Nemzeti Filharmonikusok (NFZ) főzeneigazgatóját, hagyományos születésnapjára koncertje után a Művészetek Palotájában. Edvi Péter, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat, majd 1990 májusában a szervezet magyar egyesületének alapítója a 20 éves szervezetről elmondta Kocsis Zoltán és Kelemen Barnabás szónátaestje előtt, hogy az utóbbi évtizedben Romániában majdnem 1,4 milliárd forint értékben tárgyi adományokkal, önkéntes munkával segíthették a rászorulókat, Magyarországon ez idő alatt ennek négyzerezt költhették el műtétre, élelmészre, üdültetésre.

SZÁMOS VILÁGSZTÁRT LÁT VENDÉGÜL az elkövetkező egy évben a Magyar Állami Operaház: az idei évadzáró operagálára például Budapestre érkezik Thomas Hampson bariton, a 2011-es Májusünnepe pedig Renée Fleming szoprán is színpadra lép. Mint arra Fischer Ádám – a nevét nemrégiben Magyar Állami Operaház Budapest-re (röviden: Opera Budapest) változtató – dalszínház következő évadát beharangozó keddi sajtótájékoztatón rámutatott, az ünnep jó alkalom a sztárok meghívására, de a magyar és külföldi meghatározást most már el kell felejtetni, az operapiac nemzetközi. Az Otellóban például Desdemonaként Rost Andrea mutatkozik be, a címszerepben Vlagyimir Galuzine, Jago alakjában pedig a mostani Májusünnepe nagy sikert arató Lado Ataneli hallható – sorolta az operaház vezető karmestere.

MEGNYÍLT A FELÚJÍTOTT TEATRO COLÓN BUENOS AIRESBEN. Csaknem négy évig tartó felújítási munkálatok után ismét megnyílt az argentin fővárosban a híres Teatro Colón, a világ egyik legjobb operaháza. „A Colón teljes pompájában nyílik meg újra” – mondta Mauricio Macri, Buenos Aires polgármestere a hétfői ünnepélyes megnyitón, „az ország kulturális ikonjának” nevezve az operaházat. Az Argentína függetlenségének 200. évfordulójára időzített megnyitón többek között Giacomo Puccini Bohéméletének II. felvonásával és Pjotr Iljics Csajkovszkij A hattyúk tava című balettjéből előadott részletekkel szórakoztatták a 2700 meghívott vendéget, akik túlnyomórészt az argentin főváros felsőbb köreiből kerültek ki. Az épület előtt tízezrek követték nyomon a gálaműsort egy óriáskivetítőn. Az operaház homlokzatán háromdimenziós lézershow idézte fel a Teatro Colón történetének legfontosabb pillanatait és előadásait.

MEGÚJULT LISZT FERENC BÖSENDORFER-ZONGORÁJA. Liszt Ferenc frissen restaurált muzeális hangszerét mutatják be a fővárosi Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpontban. „A Liszt Ferenc Emlékmúzeumban, a Régi Zeneakadémián őrzött eredeti hangszerek közül eddig egyedül a zeneszerző 1870-es években készült Bösendorfer-zongorája volt annyira rossz állapotban, hogy egyáltalán nem élvezhetők a hangját” A korabeli tudósításokból tudni, hogy Liszt ezt, a szalonja közepén álló hangszert használta leggyakrabban, elsősorban tanítás céljából. A bécsi mechanikájú, egyenes húros, hét oktáv terjedelmű hangszer hitelességét halála után hárman is igazolták közjegyző előtt, a beírás a húrok alatt ma is olvasható. Liszt ezt a hangszert 1880-tól 1886-ban bekövetkezett haláláig pesti otthonában használta.

MILIJ BALAKIREV OROSZ ZENESZERZŐ 100 ÉVE HALT MEG. Száz éve, 1910. május 29-én halt meg Milij Alekszejevics Balakirev orosz zeneszerző, az orosz zene történetében meghatározó szerepet játszó Ötök zenei csoport vezetője. 1837. január 2-án született Nyizsnyij Novgorodban egy köztisztviselő családjában. Egy felvilágosult, zeneszerető földbirtokos-mecénás támogatásának köszönhetően mélyedhetett el a zenében, technikai tudását jobbra autodidakta módon szerezte. Két évig matematikát tanult Kazanyban, majd a szellemi élet középpontjának számító Szentpétervárra költözött, s úgy döntött, hogy életét a zenének szenteli. Glinka zenéje (különösen a Ruszlán és Ludmilla című opera) mellett Vlagyimir Sztaszov zenekritikus, író eszmei-esztétikai nézetei voltak rá döntő hatással.

NEMZETKÖZI BARTÓK SZEMINÁRIUM ÉS FESZTIVÁL SZOMBATHELYEN Bartók Béla népzenei gyűjtéseit és zongoraversenyeit állítja középpontjába idén a Nemzetközi Bartók Szeminárium és Fesztivál, amelyet július 8. és 20. között rendeznek meg Szombathelyen – közölte Igricz György, a Filharmónia Budapest Kht. ügyvezető igazgatója pénteki szombathelyi sajtótájékoztatóján. A szeminárium rendszeresen visszatérő emblematisz személyiségei a hegedűkurzust vezető Pauk György és a karmesterkurzust vezető Peskó Zoltán, akik még személyes tapasztalataik alapján tolmácsolhatják Bartók Béla művészetét – emelte ki Igricz György, hozzátéve, hogy bekapcsolódik a szeminárium munkájába Somfai László, a Bartók-kutatás egyik legnagyobb szaktekinélve, és mesterkurzust tart Rohmann Imre, a salzburgi Mozarteum tanára, Csapó Gyula Kanadában élő zeneszerző, valamint Lakatos György fagottművész. Az idei szemináriumra tíz országból hatvan hallgató érkezik, a fesztivál rendezvényeire pedig első alkalommal meghívást kaptak fellépőként a Zeneakadémia népzenei tanszakának növendékei is.

Tudósítás a Parlamentből

Márai-programtól a médiacsomagig

Bizottsági ülések a szakma képviselőivel

A Márai-program és több törvénymódosításról szóló – köztük az Előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályaival kapcsolatos – javaslat is szerepelt az Országgyűlés kulturális és sajtóbizottsága ülésén, 2010. június 14-én.

Az ülésen már a napirendi pontok vitát kavartak, hiszen a bizottság LMP-s alelnöke, Karácsony Gergely szerette volna, ha az öt előterjesztést tartalmazó médiacsomag tárgyalását elnapolják egy héttel, mert csak a hétvége állt a rendelkezésükre az áttanulmányozására, azonban a bizottság nem fogadta el a javaslatát.

Szintén nem volt véleménykülönbségektől mentes az első napirendi pont, amely a könyvtárak és alkotók támogatását célzó Márai-programot tekintette át. Az ülésen elmondták a programról nézetüket a szakma küldöttei: a könyvkiadók, könyvtárak és szerzők képviselői. A kulturális bizottság Fideszes elnöke, L. Simon László hangsúlyozta: nagyon lényegesnek tartja az új ma-

gyar kultúrpolitikában, hogy a szakma képviselőinek is módjuk legyen a véleményük, álláspontjuk ismertetésére, s erre a bizottsági üléseken is lehetőséget kell biztosítani. A vitát végül azzal zárta le a nemzeti erőforrási minisztérium kulturális államtitkára, Szócs Géza, hogy augusztus 1-jére az érintett szereplők észrevételeivel új szövegváltozatot állítanak össze, hiszen olyan Márai-programra van szükség, amely megvalósítható, s amelyet írók és olvasók elégedetten fogadnak.

Emellett az ülésen szó esett két Fideszes képviselő, L. Simon László és dr. Puskás Imre önálló indítványáról, az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló törvény módosításáról is. Ahogy előterjesztője, dr. Puskás Imre elmondta, a változtatásra azért van szükség, mert az előadó-művészeti törvénnyel új modell jött létre, s ennek akadnak vesztesei. Ezek közé tartoznak a nemzeti és az etnikai kisebbségi színházak. Ezek a teátrumok nem tudják ugyanis teljesíteni a meghatározott kritériumokat.

A beadott javaslatot végül a bizottság vitára alkalmasnak tartotta. L. Simon László hoztátette, az előadó-művészeti törvény átfogó vizsgálata is meg fog történni, addig az apróbb problémákat próbálják korigálni.

A kulturális és sajtóbizottság ülésén a médiatörvényt érintő előterjesztés szintén problémát okozott. A testület MSZP-s és Jobbikos tagjai kivonultak a szavazás előtt, mert a két ellenzéki párt képviselői abban egyetértettek, hogy nem állt elegendő idő a tervezet áttekintésére. A bizottság többi tagja azonban általános vitára alkalmasnak találta az előterjesztést, amelynek egyik eleme szerint egyetlen közszolgálati alapítvány felügyelné a közmédiumokat. A Magyar Televízió, a Magyar Rádió, a Duna Televízió közalapítványainak és a Magyar Távirati Iroda tanácsadó testületének jogutódjaként hozták létre a Közszolgálati Közalapítványt. A médiacsomag, amelyet Cser-Palkovics András és Rogán Antal nyújtott be, öt előterjesztést tartalmaz. Az ülésen Cser-Palkovics András ismertette, s szerinte azért van ezekre a módosításokra minél hamarabb szükség, mert az MTV 6,5 milliárd forint adósságot halmozott fel, ráadásul az MTV-nek és az ORTT-nek hosszú ideje nincs elnöke, így ha nem történik változtatás, akkor csak tartósítják a jelenlegi káoszt...

R. Zs.

OPERASZTRÁJK OLASZORSZÁGBAN Egymás után törlik el előadásait az olaszországi operaházak a dolgozók sztrájkja miatt. A zenészek, kórustagok és táncosok a kulturális miniszter által elrendelt megszorítások ellen tiltakoznak, a munkabeszüntetés mellett ingyen előadással és utcai koncerttel is. Sztrájkolunk! – ez olvasható az olasz operaházak pénztárlapjain kifüggesztett táblákon. Felesleges előre jegyet venni, senki sem tudja megmondani, meddig tart a mind a 14 olaszországi operaházat meghívó munkabeszüntetés, amelynek keretében csaknem 5500 dolgozó tüntet a kulturális minisztérium által bejelentett bércsökkenés ellen.

OTTO KLEMPERER KARMESTER 125 ÉVE SZÜLETETT. Százhuszonöt éve, 1885. május 14-én született Otto Klemperer, a múlt század kiemelkedő dirigense, akinek budapesti működése alatt élte egyik fénykorát a nyegenes évek második felében az Operaház.

PAGANINI, AZ ÖRDÖG HEGEDŰSE 170 ÉVE HALT MEG A százhetven éve, 1840. május 27-én elhunyt Niccolò Paganini virtuóz játéka miatt csak „az ördög hegedűseként” emlegették, de ő volt az első „szupersztár” is, akinek fellépéseire tódult a közönség, így művészetéből teremtett anyagi biztonságot magának.

ROBERT SCHUMANN ZENESZERZŐ 200 ÉVE SZÜLETETT Kétszáz éve, 1810. június 8-án született Robert Schumann német zeneszerző, a zenei romantika egyik legnagyobb lírikusa. 1834-ben megalapította a Neue Zeitschrift für Musik című folyóiratot, amely olyan fiatal tehetségeket mutatott be, mint Brahms, Liszt, Berlioz, zenekritikáiban addig ismeretlen remekműveket fedezett fel.

A SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR 2010. június 1-jén megtartott évadzáró társulati ülésén titkos szavazással megválasztotta az Év Zenekari Művészt. A szavazás győztese: BEHÁN LÁSZLÓ DEZSŐ hegedűművész. A kitüntetés ünnepélyes átadására a 2010. szeptember 6-i évadnyitó társulati ülésen kerül sor.

A KULTÚRPONT IRODA HÍREI

AZ NKA PÁLYÁZATA ZENEI TERVEK MEGVALÓSÍTÁSÁRA

A Nemzeti Kulturális Alap Zenei Szakmai Kollégiuma pályázatot hirdet magas művészeti szakmai színvonalú zenei tervek megvalósításának támogatására. A pályázat megvalósításának ideje az első három altémában a 2011. augusztus 31-ig tartó időszak, a negyedik altémában pedig a 2010. szeptember 1. és 2011. november 30. közötti időszak. A következő altémákban lehet pályázni:

– komolyzenei hanghordozók megjelenítésére (a hanghordozó magyarországi kiadójának);

– könnyűzenei, világzenei és dzsessz hanghordozók megjelenítésére (a hanghordozó magyarországi kiadójának);

– könnyűzenei, világzenei és dzsessz-produkciók megvalósítására és dokumentálására (hangversenyrendezőknek);

– kotta és zenei témájú könyv kiadására (magyarországi könyv- és kottakiadóknak). A kollégium egyik altémában sem ír elő kötelező önrészt. A támogatásra szánt keretösszeg 63 millió forint.

Pályázati határidő: 2010. július 12.

ÚJ MAGYAR ZENEI FÓRUM 2011 – ZENESZERZŐI PÁLYÁZAT

Pályázatot hirdetnek zeneszerzőknek az Új Magyar Zenei Fórum 2011 zeneszerzői versenyen való részvételre, amelynek célja, hogy ösztönözze új magyar zenedarabok megalkotását. A pályázaton olyan, magukat

magyarnak valló zeneszerzők vehetnek részt, akik a pályázati határidő lejártáig nem töltik be 40. életévüket. Két kategóriában lehet pályázni: nagyzenekari és kamaragyüttesre írott darabokkal, amelyek témáját Liszt művészete vagy személyisége ihlette.

Az elődöntőben kategóriánként négy művet választanak ki. A döntős alkotásokat egy nyilvános gálakoncerten mutatják be 2011 februárjában. A versenyt a Budapest Music Center és a Művészetek Palotája hirdette meg, a Concerto Budapest és az UMZE Kamaragyüttes közreműködésével és a Hungarofest Klassz Zenei Iroda támogatásával. Pályázati határidő: 2010. november 8.

ALKOTÓHÁZI HELYEK NÉMETORSZÁGBAN

Alkotóházi ösztöndíjat hirdet 2011 januárjától júniusáig táncosoknak, médiaművészeknek és zenészeknek a németországi Pact Zollverein Előadó-művészeti és Koreográfiai Központ. A jelentkezőktől projektleírást, motivációs levelet, önéletrajzot és egy saját munkákat bemutató DVD-t várnak. Jelentkezési határidő: 2010. június 30.

SZÖULI NEMZETKÖZI ZENEI VERSENY

Már lehet jelentkezni a 2011. április 12. és

24. között Szöulban (Koreai Köztársaság) rendezendő Szöuli Nemzetközi Zenei Versenyre. A 2011-es versenyen zongoristák mérik össze tudásukat. A szervezők 1980 és 1994 között született zongoristák jelentkezését várják.

Jelentkezési határidő: 2010. november 12.

IGAZGATÓI ÁLLÁS A DEBRECENI FILHARMONIKUSOKNÁL

A Debreceni Filharmonikus Zenekar és Kodály Kórus igazgatót keres 2010 szeptembertől. Elvárások: szakirányú felsőfokú végzettség és legalább öt éves szakmai gyakorlat. Pályázati határidő: 2010. június 28.

ANGOL NYELVŰ PROMÓCIÓS HONLAP A MAGYAR ZENÉNEK

A PANKKK (Program a Nemzeti Kortárs Könnyűzenei Kultúráért) Programiroda angol nyelvű zenei promóciós honlapot indított 2010 májusában.

A www.hungarianmusicexport.hu címen elérhető honlap célja, hogy könnyen hozzáférhető módon népszerűsítse a hazai zenekarokat, fesztiválokat és szakmai szervezeteket. A portál friss hírekkel, internetes rádióval, zenekari profilokkal várja az érdeklődőket.